

Troje

Misschien had Jacob Daalmeijer toch een ander overhemd moeten aantrekken. Het leek strakker te zitten dan normaal en het openen van het bovenste knoopje had weinig extra lucht gegeven. Het was hier ook veel te warm, zoals gewoonlijk. Sinds zijn huwelijk met Helga waren de stookkosten meer dan verdubbeld. Soms toch jammer dat je op zondag niet gewoon een T-shirt aan kon trekken. Daalmeijer keek naar buiten. De parkeerplaats voor het huis was leeg nu de camper nog in de stalling stond. Hij kon Evert en Linda op de bank zien zitten aan de overkant van de straat, precies tussen de cactussen op de vensterbank door.

‘Ze kijken weer naar dat reisprogramma.’

‘Je zit toch niet met ze mee te kijken?’

‘Ik denk IJsland of Noorwegen.’

‘Jacob, niet doen. Wij kijken geen tv.’

‘Ik zou eerder naar het zuiden gaan, naar de zon.’

‘We zijn in Bennekom. Het is zondag.’

Daalmeijer streek met zijn wijsvinger over het kuiltje in zijn hals dat vrij was komen te liggen ter hoogte van het bovenste knoopje. Het maakte hem rustig om zijn vingertop zachtjes in zijn vlees te duwen, in de holte boven zijn borstbeen.

‘Lees jij dat stukje over de bruiloft te Kana?’ Helga duwde hem de bijbel in de hand. ‘We hebben nog niet gelezen.’

‘Straks. We lezen straks.’ Daalmeijer begon met een rood hoofd de knoopjes van zijn overhemd van onderaf open te maken. Helga zei niets. Ze keek hem strak aan met haar groene ogen. Hij kende die blik. De afkeuring droop als een traag werkend gif van haar gezicht.

‘Het is ook zo warm hier.’ Hij hing het overhemd over de keukenstoel en kwam in zijn hemd terug de kamer in. Het was er een stuk donkerder geworden. Helga had de gordijnen dichtgetrokken.

Eind april zou hij weer de bergen van Kroatië in rijden. Misschien kon hij de reis iets vervroegen, maar dan moest hij met een goede reden aankomen. Een week of drie kon hij wel wegblijven. Hij had het eerder geprobeerd, maar halverwege zijn reis had ze hem gevraagd om thuis te komen. Nee, ze had het niet gevraagd. Ze had juist gezegd dat hij vooral niet voor haar zijn reis zou moeten afbreken, omdat ze wist dat hij er zo van genoot om met de camper op pad te gaan, dus dat was absoluut niet haar bedoeling, maar ze had al drie dagen koorts, kon nauwelijks op haar benen staan en had de hele dag nog niets gegeten. Ze had het alleen

even willen delen, maar hij hoefde er verder niets mee, want ze zou vast binnen een paar dagen weer zijn opgeknapt en kon ook heus wel voor zichzelf zorgen, ook al woonden haar dochters niet in de buurt. Ze had wel voor hetere vuren gestaan dan in haar eentje ziek zijn en op wankelende benen met moeite een boterham moeten smeren. Tien dagen van vrijheid waren het geweest. Dit keer zou hij zich niet terug laten roepen.

Daalmeijer was al maanden bezig met de voorbereiding. Pas als Helga in bed lag natuurlijk, want gedeelde pret was meestal halve pret. Aanvankelijk was ze enthousiast geweest over het aanschaffen van de luxe camper van de erfenis van Jacobs ouders en ze waren er best een aantal keer samen op uitgetrokken. Maar sinds een paar jaar vond ze het toch te koud in het voor- en najaar en te heet in de zomer of vond ze de afstanden te groot. Bovendien spraken ze geen andere vreemde talen dan Duits en de ziekenhuiszorg was in Oost- en Zuid-Europa vast niet zo goed als hier. Een weekendje op de Veluwe kon toch ook best leuk zijn? De cardioloog had gezegd dat haar hart een flinke oplawaai had gekregen en was vrij somber geweest over het herstel. Het was blijkbaar haar tijd nog niet. Ook na drie jaar was het blijkbaar haar tijd nog niet. Maar een beschadigd hart moest je niet onderschatten, wist Daalmeijer inmiddels. Het krijgt minder zuurstof en onttrekt die aan zijn omgeving.

‘De receptie van de Diepmannetjes is verzet naar 2 mei. Anja heeft een flinke griep.’

‘Dat is zuur.’

Daalmeijer wreef over het kuiltje in zijn hals.

‘Je kunt gelukkig makkelijk een weekje later vertrekken.’

‘Voor Anja en Bert?’

‘Moet ik dan in mijn eentje naar een 25-jarig huwelijk gaan, als de onbestorven weduwe?’

‘Jij kent haar van het zangkoor. Ik ken ze amper.’

‘Dus je gaat gewoon weg.’ Helga stond met haar armen over elkaar bij het raam, met de rug naar hem toe.

‘Ik zal erover nadenken.’

‘Prima. Ik laat ze weten dat we komen.’

Toen Lianne nog leefde en de jongens nog thuis woonden, waren de dagen vol beweging en geluid geweest. Er werd gesproken en gelachen, op alle dagen van de week. Maar volgens Helga was genieten van het leven een te gemakkelijke benadering. Daar was het leven niet voor bedoeld. De camperreizen die Daalmeijer sinds vorig jaar in zijn eentje maakte, vielen

ineens ook onder het soort genieten dat niet de bedoeling was, al had ze dat nooit uitgesproken. Zijn twee zoons waren volgens haar ook te veel met ‘aardse zaken’ bezig. Dat had ze wel uitgesproken. De gesprekken gingen te vaak over de verbouwing van Richards woning of over de feestjes die Dennis graag bezocht. Daardoor zag Daalmeijer ze ook al een tijdje niet meer. Hij schoof met zijn voeten over het vale vloerkleed waarin geen patroon meer te ontdekken viel. Hoeveel zondagen zou hij nog doorbrengen aan de Trojestraat? Daalmeijer had het antwoord opgezocht. Volgens de statistieken lag zijn verwachte sterfdag in juni 2034. Zo de Here wil natuurlijk. Nog 624 zondagen.

Het was 16 april toen Daalmeijer de laatste spullen naar zijn camper bracht. Het bleke voorjaarszonnetje droeg een aanmoediging in zich. *Ga maar*. Daalmeijer aaide zijn trouwe reismakker over de motorkap. De kriebels in zijn buik die hij altijd voelde vlak voor vertrek, lieten zich niet overstemmen door de zwaarte die ook aanwezig was, dieper in zijn buik. Helga had gisteravond met grove vegen een paar boterhammen voor hem gesmeerd voor onderweg. Daarna had ze te kennen gegeven dat ze ’s ochtends dringend naar een bejaarde kerkganger moest gaan die ‘slecht lag’, vanuit haar functie als bezoekdame. Het was een ‘mensje van de dag’. Het bezoek kon niet worden uitgesteld. Ze hadden vanochtend nog wel samen hardop gebeden voor een veilige reis en voor een zacht einde voor de oude dame. Helga had ook nog expliciet haar dankbaarheid betuigd voor het gezegende huwelijk van Anja en Bert. Daarna was ze op haar fiets gestapt en de Trojestraat uit gefietst zonder om te kijken.

Het voelde hemels om het gaspedaal in te drukken en zijn huis, woonplaats en land steeds verder achter zich te laten. De lucht brak open. Daalmeijer had de cd van Bruce Springsteen onder de mat vandaan gehaald en kon die nu eindelijk in vrijheid beluisteren. *Baby, once I thought I knew, everything I needed to know about you, your sweet whisper, your tender touch, but I didn't really know that much. Joke's on me, it's gonna be okay. If I can just get through this lonesome day.*

Daalmeijer genoot ervan om alleen te slapen, alleen op te staan midden in de natuur, te eten waar hij zin in had, te gaan waar hij wilde, maar hij had ook mensen nodig om zijn verhalen mee te kunnen delen. Eigenlijk merkte hij dat pas toen hij in Ljubljana was aangekomen en uitvoerig welkom werd geheten door een medereizigster die de komende dagen zijn buurvrouw zou zijn. Kirsten was een veertiger uit Midden-Duitsland, druk pratend, maar ook een geïnteresseerde luisteraar, bleek bij het avondeten waarvoor zij hem had uitgenodigd. Een

vrouw alleen op reis. Dat was toch van een andere orde dan zijn eigen solotrip. Zou ze een man thuis hebben? Ze zaten voor haar camper met een bord pasta op schoot, met kampeerstoelen die wegzakten in het grind. De kippen die achter de rij campers scharrelden, kakelden onafgebroken, alsof ze niet uitgepraat raakten over de avonturen die ze op hun vierkante meters hadden beleefd. Daalmeijer vertelde over de glasblazerij die hij gisteren had bezocht. Hij vroeg zich af of zijn verhaal wel interessant genoeg zou zijn voor de jonge vrouw tegenover hem, die zo veel meer van de wereld bleek te hebben gezien. Ze was zo oud als Richard, maar het generatieverschil leek niet uit te maken. Ze waren gewoon reizigers, allebei onderweg.

‘Wat is jouw eindbestemming?’ had ze gevraagd. Daalmeijer had wat gemompeld over Kroatië, niet wetend waarom hij er zo vaag over deed, terwijl hij zijn bestemming exact had bepaald.

‘En die van jou?’

‘Ik ga rondreizen in Turkije. Istanbul, de Zwarte Zee, Cappadocië. Ik zie wel hoe het loopt.’ Ze had een burn-out, zoals zo veel jonge mensen tegenwoordig. Daalmeijer had er wel een beetje moeite mee dat iemand die in de ziektewet zat vakantie vierde.

‘Zo moet je het niet zien. Het is geen vakantie. Ik ben op zoek naar mezelf. Net als jij.’

‘Ben ik op zoek naar mezelf?’

‘Jazeker. Je weet het alleen zelf nog niet.’

Daalmeijer kreeg een knipoog. Hij kauwde langzaam op zijn penne. Als het zo was, dan wist hij het inderdaad niet.

‘Wijntje?’

‘Vooruit.’

Hij dronk nooit alcohol, behalve een slokje avondmaalswijn eens in de zes weken. Tegenwoordig kregen ze die in plastic cupjes uitgereikt. Vroeger dronken ze met z’n allen uit dezelfde beker, die altijd moest worden bijgevuld als Gerard Vermeesch aan de beurt was geweest. Je moest gereformeerd zijn om de smaak van wijn te associëren met King pepermunt. Kirsten schonk een plastic wijnglas vol.

‘Op jouw bestemming’.

Daalmeijer nam een grote slok en voelde hoe de warmte zich door zijn lichaam verspreidde.

De volgende ochtend gingen ze naar Triglav, een nationaal park op drie kwartier rijden van de camperplaats, alsof het vanzelfsprekend was dat ze er samen op uit gingen. Kirsten daagde hem uit met spelletjes die hem kinderachtig voorkwamen, maar waar hij niettemin om moest

lachen. Wie het eerst bij het water is, moet de lunch betalen. Daalmeijer dacht aan Richard en Dennis, die altijd een competitie-element toevoegden aan hun dagelijkse routines om hun krachten te meten. Zijn jongens. Hij moest ze bij terugkomst nodig eens opzoeken, desnoods alleen.

Ze was gescheiden. Ze viel op vrouwen. Dat deed ze hem plompverloren mee tijdens de wandeling. Daalmeijer liep achter haar, waardoor ze gelukkig zijn gezicht niet kon zien. Hij hapte naar adem.

‘Praktiseer je dat ook?’

Misschien lag het aan zijn Duits, misschien lag het aan de vraag, maar Kirsten barstte in lachen uit.

‘Jij mag wel een beetje losser worden, meneer Jacob.’

‘Locker’, noemde Kirsten dat, maar Daalmeijer dacht daarbij juist aan iets dat gesloten was.

‘Geschokt?’

‘Een beetje.’

Een lesbienne. Hoe was het mogelijk? Behalve Ruud de Groot kende hij dat soort mensen niet. En Ruud was geen praktiserend homo, waardoor hij ook gewoon naar de kerk kon blijven komen. Het leek hem een moeilijke en eenzame weg voor hem. Helga en hij hadden vaker voor hem gebeden.

Kirsten vertelde hem open over haar liefdesleven. Daalmeijer probeerde ‘locker’ te zijn, maar binnenin hem fluisterden de stemmen van Helga, de dominee, de ouderlingen, zijn ouders, leraren. Het was verkeerd, zondig. Waar was zijn eigen stem? Hoe klonk die eigenlijk? Daalmeijer snoof de boslucht op en vulde zijn longen tot ze leken te barsten. Zijn diepe zucht leek weg te zakken in het mos. Hij keek naar de ongecompliceerde manier waarop Kirsten zich voortbewoog en sprak. Hij mocht haar graag. Ze hield van vrouwen. Dat was wat het was. Misschien kon hij het daar voor vandaag bij laten.

De aardappels smaakten flauw vanavond en het groen van de doperwten kwam hem vaal voor. De schnitzel had een hoop goed te maken. Kirsten at in haar eigen camper, want Daalmeijer moest nadenken. Ze had hem een hoop vragen gesteld over thuis. Als hij antwoordde, stelde zij onmiddellijk een vervolgvraag, alsof zijn leven zo interessant was. Ze had gezegd dat hij meer mocht gaan leven, een beetje meer sprankelen. Daar moest hij over nadenken. Over wat dat precies betekende. Hij schepte een extra lepel jus over de aardappels en kauwde kalm verder. Morgen zou ze verder reizen richting Belgrado. Zo gaat dat als je op reis bent. Je ontmoet mensen. Je neemt afscheid van mensen. Wat ging hij doen?

‘See you!’ Vrolijk zwaaiend en te hard claxonnerend reed ze ervandoor. Daalmeijer had haar een glazen hanger meegegeven die hij eigenlijk voor Helga had gekocht in de glasblazerij. Een vlinder. Die paste ook beter bij Kirsten. Ze had hem aan de achteruitkijkspiegel gehangen, waardoor het fragiele voorwerp hevig heen en weer bungelde toen ze de bocht nam om de weg op te draaien.

‘Danke!’ schreeuwde hij naar haar, al wist hij niet precies waarvoor. Hij keek haar na tot ze uit het zicht was verdwenen. Wat een vrijheid om met je huis door de wereld te rijden.

Daalmeijer pakte de kaart en spreidde die uit over de campingtafel. Er stond een rood kruisje bij Novigrad. Met een groene arceerstift had hij thuis de weg ernaartoe gemarkeerd. Hij dacht aan zijn eindbestemming. Dat zou na Istrië gewoon weer de Trojestraat in Bennekom zijn. Het had mooi geklonken: meer leven, groot dromen, een beetje sprankelen. Daalmeijer wilde het best een keer proberen. Hij keek weer naar de kaart en week met zijn vinger van de route af. Dat voelde alsof hij al een andere afslag nam. Zijn ogen schoten over de kaart en bleven hangen op het woord Troje, alsof hij door een onzichtbare hand geleid werd. Misschien was dit een teken en kreeg hij de zegen om de Trojestraat in Bennekom te verruilen voor het echte Troje. Hij had zijn huis bij zich, dus Turkije was mogelijk. Alles was mogelijk. *Home is where the heart is*. Die spreuk hing bij Dennis in de hal. Hij had het een stompzinnig zinnetje gevonden, net als het woord ‘home’ dat iedereen voor het raam plaatste, alsof het anders niet duidelijk was dat het iemands thuis was, maar vandaag begreep hij ineens de waarheid ervan. ‘Ik plak er nog wat tijd aan vast’, appte hij Helga. En: ‘slecht bereik hier.’

Drie gemiste oproepen. Drie keer Helga, op drie verschillende tijdstippen. Daalmeijer had niet opgenomen. Dat zou ook onveilig zijn achter het stuur en de voicemail kon de vragen van Helga wel opvangen. Die konden wel wachten tot vanavond, als hij was aangekomen op een nog onbekende plaats. Hij reed met een licht hart oostwaarts. Misschien was dit een beetje sprankelen.

Helga lag in het ziekenhuis, hoorde hij haar vertellen op de voicemail. Ze had ’s ochtends pijn op de borst gekregen en was door haar jongste dochter naar de spoedeisende hulp gebracht. Ze werd nu geobserveerd, maar het zou allemaal wel goed komen. Ze zou hem op de hoogte houden. Of hij haar even wilde bellen. Tweede bericht. Of hij haar zo snel mogelijk wilde

bellen. De controles wezen niets uit, maar ze was bang dat ze opnieuw een hartinfarct zou krijgen. Was hij maar bij haar. Derde bericht. Waarom belde hij haar niet? Ze was inmiddels weer thuis. Ze dachten aan een paniekaanval. Deborah zou vannacht bij haar blijven slapen, maar dat kon natuurlijk niet elke nacht. Ze hoopte dat hij spoedig thuis zou komen.

Gij zult niet echtbreken. Daalmeijer had het gebod al duizenden keren gehoord in zijn leven en er nooit serieus over hoeven nadenken. Het was verboden. Klaar. Tegenwoordig ging iedereen maar uit elkaar, alsof het niets was. Eén op de drie. In Bennekom lag het gemiddelde vast lager. Langer van een vakantie wegblijven is geen echtbreken. Het is alleen langer wegblijven. Hij ademde diep in en uit. Helga was niet in gevaar, ze was in paniek. Haar dochter was bij haar. Niets aan de hand. Hij was geen slechte echtgenoot als hij niet bij de paniek van zijn vrouw aanwezig was. Hij stal niet, begeerde niets dat van een ander was, noch zijn dienstmaagd, noch zijn dienstknecht. Vreemd, de Bijbeltekst was anders, maar hij kreeg de zinnen niet meer geordend, ondanks de talloze keren dat hij ze gehoord had. Hij zou Helga bellen. Straks, na het avondeten.

Als Daalmeijer de Egeïsche zee die avond had moeten beschrijven, zou hij hem wijndonker noemen, zoals Homerus had gedaan. De zee was maar zelden blauw. Hij kende de theorie dat de oude Grieken nog geen woord hadden voor de kleur blauw ten tijde van Homerus. Iets bestaat pas als we het kunnen benoemen. Misschien had de liefde tussen Helga en hem alleen maar bestaan omdat ze het liefde hadden genoemd. Het werd fris aan het strand. Daalmeijer liep terug naar zijn camper en schonk de avondmaalswijn in die de koster hem laatst in zijn handen had gedrukt na het tellen van het collectegeld. Over de datum, maar vast nog wel te drinken. *‘David’s Harp’*, stond er op de fles. Helga vond het drinken van alcohol onnodig, maar dit koosjere flesje zou zelfs zij niet kunnen afkeuren. Hij nam een grote slok van de zoete rode wijn. Daar knapte een mens van op.

Dat hij nog niet naar huis zou komen, had hij pas durven zeggen na het legen van de fles. Hoe het telefoongesprek precies was verlopen, kon hij de volgende ochtend niet meer reconstrueren. Er waren slechts fragmenten blijven hangen in zijn wijndonkere geest. Ze dacht dat hij nog in Tsjechië was, het was zo lang stil geweest, hij moest naar huis komen, zeker na haar bijna-hartinfarct van vandaag, wat moesten de mensen wel niet denken, iets over puzzelboekjes, inparkeren, een barbecue en de dood. Daalmeijer wist niet meer of hij rustig geluisterd en gereageerd had, zoals altijd, of haar de waarheid had gezegd, wat die

gisteravond ook maar mocht zijn geweest. Er waren ook te veel waarheden, te veel wegen, te veel mogelijke levens. Hij hoopte maar dat hij het juiste had gezegd.

Met bonkende slapen nam hij plaats achter het stuur. Tijd om te gaan. Tijd om *locker* te leven. Tijd om te sprankelen. Naar Dennis en Richard appte hij '*Home is where the heart is*'. Daarna startte hij de motor en vertrouwde hij op de onzichtbare hand die hem zou leiden. Hij kon de keurige meneer Daalmeijer zijn van de Trojestraat, wederhelft van de vrome mevrouw Daalmeijer-Kleijn. Of gewoon Jacob. Jacob van de wereld. Hij trapte het gaspedaal in en scheurde de stilte aan flarden.